

พุทธศิลป์

เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

BUDDHISTIC PAINTINGS

CHALERMCHAI KASITPIT

1976 - 1992

Rama IX Art Museum Foundation

อัมพร (ชวนปรีชา) สโมสร

เกิด :

๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๗ ที่ตำบลควนลัง
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การศึกษา :

ศึกษาศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิท-
ทยาลัย จบปีการศึกษา ๒๕๐๘

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

หัวหน้าฝ่ายข่าวในประเทศ ภาควิชาต่าง-
ประเทศ กองข่าวต่างประเทศ กรมประชา-
สัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี

ประสบการณ์ :

เป็นนักจัดรายการวิทยุ เขียนบทวิทยุโทรทัศน์
ภาพยนตร์ เขียนและแปล บทความ สารคดี
ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ในหนังสือพิมพ์
นิตยสาร และวารสาร เป็นอาจารย์พิเศษ
และวิทยากรรับเชิญทั้งในประเทศ และต่าง
ประเทศ

Amporn (Chuanpricha) Samosorn

Born :

31 December 1947 at Khuan Lang Sub-
District, Hat Yai District, Songkhla Province

Education :

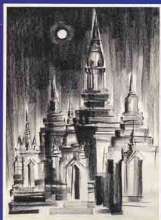
Bachelor of Arts, Chulalongkorn University
1965

Present Position :

Chief, Thai News-International Services Sub-
Division, (Radio Thailand News), Foreign News
Division, Public Relations Department, office
of the Prime Minister

Experiences :

Broadcasting, scriptwriting for radio, tele-vision,
and films, translating and writing for Thai and
English newspapers, magazines and journals,
guest lecturing in journalism and writing, and
invited as guest speakers at conferences in
Thailand and abroad.

"สุโขทัยในอดีต"

สมบัติของ - คุณกรรณิกา อรรถนเกษ

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

นิพนธ์ศิลป์

เฉลิมชัย ไชยศิลป์พัฒนา

BUDDHISTIC PAINTINGS BY
CELESTIAL ARTIST
1976 - 1992

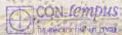
Rama IX Art Museum Foundation

คำนำ

ศิลปะ คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ จินตนาการ ตลอดจนทัศนคติของตนเอง
งานสร้างสรรค์แต่ละชิ้นที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากเจตจำนง และแนวความคิดที่มีมนุษย์มีต่อสังคมที่เขาพบเห็น ผลงานศิลปะจึงนับเป็น
มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ส่อเค้าให้เห็นความเป็นอารยประเทศของชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ
หรือศิลปินแต่ละท่านได้แสดงทัศนะ และผลงานอันยิ่งใหญ่ให้โลกได้รับรู้ประวัติความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณี ความ
เปลี่ยนแปลงในสังคมที่ต่อเนื่องกันมาจากอดีตถึงปัจจุบัน

ผลงานของศิลปินแต่ละท่าน แต่ละยุคสมัย จึงนับเป็นผลงานที่มีคุณค่า และมีคุณประโยชน์สมควรแก่การอนุรักษ์ไว้
การที่ธนาคารไทยพาณิชย์ได้จัดทำหนังสือจิตรกรรมพุทธศิลป์ ของคุณเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ในครั้งนี้ จึงนับเป็นสิ่งที่ดี
เพราะคุณเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ เป็นศิลปินที่ได้รับการยอมรับในฐานะของศิลปินรุ่นใหม่ที่มีบทบาทสูงผู้หนึ่งต่อวงการศิลปะ
ของประเทศไทย ผลงานตลอดระยะเวลา ๑๗ ปีที่ผ่านมาได้แสดงออกอย่างเด่นชัดของความพยายามในการจรรโลงศิลปะ
ของไทย และวิวัฒนาการรูปแบบศิลปะไทยโบราณให้เข้ากับสภาพสังคมไทยปัจจุบัน เพื่อลดช่องว่างระหว่างจิตรกรรมไทย
โบราณและศิลปะสมัยใหม่ ทำให้คนไทยทั้งปวงได้ชื่นชมและยอมรับในความดีของศิลปะไทย อีกทั้งเป็นที่ชื่นชมของชาวต่างชาติ
ผลงานศิลปะทั้งในประเทศและต่างประเทศ และนอกจากนี้เป็นที่ตระหนักต่อสังคมโดยทั่วไปว่า คุณเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์
ได้นำผลงานทางศิลปะไปเสริมสร้างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมทั้งในด้านการศึกษาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเยาวชนและ
ผู้ด้อยโอกาสต่างๆ และมีส่วนสำคัญในการจรรโลงรักษาศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทยมาโดยตลอด

การจัดทำหนังสือรวบรวมผลงานศิลปะของคุณเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ นอกจากจะเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ของ
ศิลปะไทยอันมีคุณค่าแล้ว ยังนำรายได้จากการนี้เพื่อตั้งกองทุนช่วยเหลือศิลปินและนักศึกษาศิลปะที่ยากจน ธนาคารหวังเป็น
อย่างยิ่งว่า หนังสือจิตรกรรมพุทธศิลป์ชิ้นนี้จะมีส่วนในการสร้างสรรค์พัฒนาและสืบทอดศิลปะ เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรม
อันล้ำค่าของประเทศไทยต่อไป

วัดอรุณ
• กามฉันทะ
พะยงาท
กัมมัทธ
อภิวาท
วิจิตรวิจิตร •

วัดอรุณ
• รูป
เวทนา
สถูป
สังฆาร
วิมลวิมล •

Rama IX Art Museum Foundation

FOREWORD

Art has been an effective means of expression, representing human beings' ideas, sentiments, imagination and attitude. Each artwork comes from a strong inspiration and attitude of the creator towards his society. Artworks become significant cultural heritage, testifying a country's civilization and identity. Artists make statements as lasting records of the society to which they belong, from far back in history to the present.

Thus, works of each and every artist are invaluable and should be maintained for next generations. Realizing this, the Siam Commercial Bank has published "Buddhistic Art-Chalermchai Kositpipat", to contribute to the conservation of our national heritage. Chalermchai Kositpipat has been recognized and respected for his artworks in the Buddhistic tradition over the past 17 years. He is responsible for perpetuating the long tradition of Thai art, making it relevant to present-day life. He is known both in Thailand and abroad. Moreover, he has been instrumental in the preservation of art and cultural heritage of the country.

Beside contributing in a significant way to Thailand's art scene, the Siam Commercial Bank hopes to establish a fund for needy artists and art students with the proceeds. This book goes a long way in the conservation of Thai art and culture, far into the future.

SIAM COMMERCIAL BANK

๑๗ ปี จิตรกรรมพุทธศิลป์

เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

Rama IX Art Museum Foundation

๒๕๑๙ - ๒๕๕๕

บทนำ

เป็นครั้งแรกในการจัดกรรมพุทธศิลป์ของไทย ที่มีการรวบรวมผลงานของศิลปินร่วมสมัยผู้หนึ่งอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ นับแต่เริ่มการทำงานศิลปะจนถึงปัจจุบันโดยมีเรื่องราวประวัติศาสตร์ และแนวความคิดในการสร้างผลงานจากคำอธิบายของศิลปินเองด้วย ทั้งนี้ โดยความสนับสนุนจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด

ศิลปินผู้นี้คือ เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ผู้เป็นหนึ่งในไม่กี่คนที่ประกาศได้ว่าเขียนรูปเป็นอาชีพ และยึดแนวทางพุทธศิลป์อย่างแน่วแน่ตลอดเวลาสิบเจ็ดปีที่ผ่านมา

เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ นับว่าเป็นศิลปินในวัยหนุ่ม ที่ประสบความสำเร็จสูงสุดในวงการศิลปะของไทยในปัจจุบัน ทั้งจากปริมาณและคุณภาพผลงาน ตลอดจน บุคลิกภาพและศักยภาพส่วนตัว

หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวบรวมตัวตนและผลงานของ เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ด้วยความร่วมมือของเขาเองอย่างเต็มที่ จึงน่าจะเป็นการรวมผลงานศิลปะของศิลปินคนหนึ่ง ที่สมบูรณ์แบบที่สุด

“ผลงานของผมทั้งหมดเกิดมาจากแม่ผู้ให้ความรัก ความเข้าใจ เป็นกำลังใจ ในการดำรงชีวิต
เป็นคนเขียนรูปมาตลอดระยะเวลา ๑๗ ปีที่ผ่านมา”

Rama IX Art Museum Foundation

ชีวิตวัยเด็ก

เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ จากบิดาเชื้อสายจีน คือ นายไพศาล โฆษิตพิพัฒน์ กับมารดาชาวเขียงราย นางพรศรี อยู่สุข ที่บ้านซึ่งเป็นร้านชำเล็กๆ ห้องแถวไม้เก่าๆ ที่บิณฑาคารดาเขาเดือนละ ๑๕ บาท ที่หมู่บ้านร่องขุน ตำบลบัวสลิ อำเภอมือง จังหวัดเขียงราย

เขารักการเขียนรูปมาตั้งแต่จำความได้ และสามารถง่วนอยู่กับการวาดกลองไม้ขีดไฟตราพญานาค ตราหมีนามตราแตร และขวดน้ำปลาหลายยี่ห้อ ด้วยคำจูงใจเล็กน้อยจากผู้เป็นพ่อที่ต้องการหล่อให้เขาอยู่ได้ร้านหลังโรงเรียนเด็ก

เฉลิมชัยเขียนขึ้นประเพณีที่โรงเรียนบัวสลิ แล้วเข้าไปอาศัยอยู่บ้านในอำเภอมืองเขียงราย เพื่อเขียนต่อที่ประถมศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่โรงเรียนนครนศึกษา การเข้ามาตัวเมือง

ครั้งแรกนี้เป็นอีกก้าวหนึ่งที่สำคัญยิ่งในชีวิต เขาได้เห็นภาพโฆษณาที่เป็นศิลปะที่ใหญ่น่าสนใจ และเกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเขียนรูปขนาดมหึมาอย่างนั้นบ้าง เขาตั้งใจฝึกฝนกับภาพเขียนศิลปะที่นั่นจนแทบไม่เป็นอันเรียน และวนเวียนอยู่แถวโรงภาพยนตร์ในวังสราญ-อาทิตย์ ปัสมิตร เป็นลูกมืออยู่ในห้องเขียนภาพศิลปะเขาๆ ช่วยล้างฟูกกัน ชื่อโอเลี้ยง และล้างภาพเก่าเตรียมสีพื้นเพื่อวาดภาพใหม่เมื่อเปลี่ยนโปรแกรมภาพยนตร์ เขาเรียนรู้เรื่องการเขียนภาพ แต่ผลจากการใช้เวลาส่วนใหญ่กับงานเขียนภาพทำให้สอบตก ต้องเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อีกปีหนึ่ง เขายังคงแวะเวียนไปที่โรงภาพยนตร์เป็นประจำ แม้พ่อแม่ญาติพี่น้องจะดูตัวอย่างก็ตาม เขาสอบผ่านชั้นชั้นมัธยมศึกษาจนได้ และเริ่มมีโอกาสดำเนินภาพวาดราคาตกเช่น ล้อต๊อก สีเทา ดาวน้อย ดวงใหญ่ หลังจากที่เขาเลือกขึ้นจากล้างฟูกกัน วงล้อของ ล้างศิลปะเขาๆ ที่ติดวางเพื่อให้ง่ายเขียนเขียงรายไปสละย์เขียนเป็นภาพใหญ่อยู่ร่วมสองปี ตลอดเวลานั้นช่างเขียน

ที่เป็นอาจารย์หาทราบไม่ว่า เด็กลูกมือคนนี้เป็นบั้งเกิด จดจำการทำงานและนำมาฝึกฝนเองที่บ้านโดยซึ้งพร้อมเล็กลง และเขียนด้วยสีฝุ่น ภาพแรกที่เขาช่วยเขียนจึงสร้างความทึ่ง และความประหลาดใจให้กับอาจารย์อย่างยิ่ง ความพอใจ และชื่นชมของอาจารย์เป็นกำลังใจที่สำคัญให้กับเฉลิมชัย

ขณะเรียนชั้นมัธยมศึกษา เฉลิมชัยจึงได้ทำงาน วาดภาพอย่างที่ไม่มีการสอนในชั้นเรียน และไม่เคยมีเด็ก รุ่นเดียวกันได้ทำมาก่อน เขาเริ่มหน้าที่เขียนรูปตัวตลกและ ตัวออกขำขันไทยและไทยจีนบนโปสเตอร์ภาพเขียนภาพ ภาพโปสเตอร์ แสดงให้เห็นว่าอาจารย์เป็นศิลปินที่มีพรสวรรค์ พรีโก เนโร แต่อาจารย์ก็ยังไม่ได้ตั้งใจเขียนตัวตลก จนเมื่อ เรียนชั้น ม.ศ. ๓ เกิดเหตุป่วยไข้จนวันหนึ่ง เมื่ออาจารย์ มีธุระส่วนตัวต้องกลับบ้านต่างจังหวัด และหนังไทยเรื่อง เบ็ดน้อย นำแสดงโดย ไรยา สุริยัน กับ สุทธิศา พัฒนุร เข้าโปรแกรมฉายพอดี เฉลิมชัยต้องรับหน้าที่เขียนแผ่น คัดเอาที่โฆษณาขนาด ๒ x ๕ เมตรสำหรับติดหน้าโรงหนังแผ่น และแผ่นป้ายติดสองข้างโรงหนังอีก ๒ แผ่น ขนาด ๒ x ๒.๕ เมตร เป็นครั้งแรกที่ได้มีโอกาสแสดงฝีมือเต็มที่ เขาใช้เวลาอยู่สามวันสามคืน ทุ่มเทชีวิตจิตใจ ให้กับงานชิ้นนี้ และปลายนับเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อคัดเอาที่ขึ้นขึ้น ปรากฏตนอยู่หน้าโรง เป็นผลงานที่ขอได้เต็มภาคภูมิหลังจากที่วันเขียนเข้าออกโรงหนึ่งอยู่เกือบห้าปี ภาคภูมิใจต้อง ไปชักชวนพ่อแม่พี่น้องเพื่อนฝูงตลอดจนครูและญาติมิตร มาชมภาพกันในวันนั้น แต่งานชิ้นเอกนี้ก็อยู่ได้เพียงสองวัน เมื่อเปลี่ยนไปโรงหนังหนึ่งก็ต้องนำผลงานลางออกเพื่อเขียน เรื่องใหม่ต่อไป เฉลิมชัยถึงกับนำดาบแหลมมาแทงภาพออก ด้วยมือตนเอง เขาค่อยๆ ลบส่วนประกอบต่างๆ ออก

คงภาพตัวเอกไว้ให้นานที่สุด คิดตามประสาเด็กว่า ถ้ามี เงินมีบ้านใหญ่ จะต้องขอซื้อตัดเอาที่นั้นเก็บไว้เป็นที่ระลึก สำหรับงานศิลปะบริสุทธิ์ชิ้นนี้ แต่ทุกอย่างก็ต้องดำเนินไปตามระบบธุรกิจ ไม่มีใครคำนึงถึงศิลปะบริสุทธิ์ และไม่มีใครเหลียวจ้องว่า นั่นคืองานสมบูรณ์ชิ้นแรกของศิลปินเอก ในอนาคต

หลังจากนั้น เฉลิมชัยมีโอกาสได้เขียนภาพโฆษณา หนังสือพิมพ์ อีกหลายเรื่อง และออกไปรับจ้างเขียนที่โรงหนัง อีกโรงด้วยค่าตอบแทนเพียง ๑๕ บาท สำหรับตัวเอกที่ เป็น ๒ คน นอกจากนั้นยังใช้เวลานั้นวาดสเก็ตช์ภาพคนเดินทางด้วยจักรยานไปเขียนภาพให้โรงหนังต่างอำเภอ เช่นที่อำเภอเชียงแสน และแม่สาย ที่ไกลจากอำเภอเมือง ๖๒ ถึง ๖๔ กิโลเมตร ไม่ใช่เพราะความต้องการหาเงิน แต่ต้องการฝึกฝนฝีมือด้วยการเขียนภาพจริง เป็นภาพใหญ่ และใช้สีได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องกลัวเปลืองเหมือนการหัดเขียน อยู่ที่บ้าน

ความหมกมุ่นในทางนี้ทำให้การเรียนทั่วไปอยู่ใน เกณฑ์ต่ำ แต่ครูที่โรงเรียนก็เข้าใจและเห็นใจ เนื่องจาก เห็นชัดว่าหัวใจรักทางศิลปะอย่างแท้จริง โดยเฉพาะครูสอน วิชาศิลปะชั้นมัธยม ชื่อครูจ๊ะจ๊ะ สะดุมพฤษย์ ซึ่งเฉลิมชัย ได้รับความนับถืออย่างยิ่งในฐานะผู้สนับสนุนให้กำลังใจ และ ช่วยผลักดันไม่ให้เขาเรียนต่อที่โรงเรียนเพราะช่างในโอกาสต่อมา ขณะเรียนชั้นมัธยมปลายนี้เองที่เฉลิมชัยได้มีโอกาส สัมผัสกับงานของจิตรกรชาวบ้าน ชื่อ จำรัส พรหมมิตร ที่อำเภอพาน จิตรกรท่านนี้ไม่เคยเรียนศิลปะจากสถาบัน ใดๆ เขียนหนังสือเพียงชั้นประถมปีที่ ๔ เขาหัดเขียนรูปและ ฝึกฝนด้วยตนเอง เขียนหัวที่คนและชีวิตชาวเหนือขาย

Rama IX Art Museum Foundation